

javaslatát és elfogadja a részletes tárgyalás alapjául a törvényjavaslatot.

Következik a törvényjavaslat részletes tárgyalása.

Gadl Gaszton: A következő új címet ajánlja: „Törvényjavaslat a lakásépítő külön akció után létesítendő építkezések alkalmával adandó adóügyi kedvezményekről.”

Eckhardt Tibor hozzájárul Gaál Gaszton indítványához, de az „adó” szó törlését kéri.

Vass József hozzászólása után a Ház Gaál Gaszton javaslatát elfogadja, Eckhardt Tibor

módosító indítványát elveti.

Az 1. §-nál Gadl Gaszton a szakasznak pontonként való tárgyalását kéri. A Ház hozzájárul.

Az 1. bekezdésnél Gaál Gaszton, Bartos Endre, Szakáts Andor és Eckhardt Tibor terjesztenek be módosító indítványt.

Az idő előrehaladottságára való tekintettel az elnök a vitát berekeszti. A legközelebbi ülés hétfőn délelőtt 10 órakor lesz, melyen a törvényjavaslat ma megkezdett részletes vitáját folytatják.

Az ülés vége délután egynegyed 3 órakor.

Móricz Zsigmond Szegeden.

(A Szeged tudósítójától.) A Kass-szálloda második emeletén akadtam rá, ahogy fölszaladtam azon a kis lépcsőn, amely már a padlás felé visz, egészen a tetőig. Ugy állt ott előttem, nekidülve az ajtónak, kabát nélkül és kibontott ingben, mint egy örök-mosolygó gyermek és fekete hajában — amely lehullott egészen a szeméig a jobboldalon — mégis ott fehérlett a holdaknak ezüstje: megőszült hajszálak. Ahogy keményen rázza a kezemet és amint a nevemet kéri: micsoda hang és micsoda magyar szó. A Móricz-könyvekben beszélhetnek így, elsimuló hanggal és zengő magyar szóval, ha valami kísértetes éjszakán kiülnek a polcok széleire gyűlést tartani a Móricz-gyermekek. És amint beszél, nincsen ránc az arcán és oly szeliden mosolyog, mint ott a Hét krajcár elején, ahogy a földön ülnek együtt kifordított fiokok között. Jó előtte állni fehér papirokkal a kezemben és egy hosszú ceruzával.

— Nem vezethetem be — mondja —, a kislányok vannak bent, vacsoráznak...

Aztán kérdezem. Csak egy kérdés és beszél.

— Reggel jöttem Vásárhelyről. A kislányaimmal indultam utnak ezen a nyáron: ismerjék meg a magyar Alföldet. Voltam Debrecenben, a Hortobágyon, Vásárhelyen és most itt vagyok Szegeden. Azt akartam, hogy a kislányok idehaza kapják meg az első benyomást az Alföldről. Meg magamnak is szerzek most új impressziókat, valami készülő regényhez.

— Ufamban, úgy itt-ott a régi iparos céhrendszert nézegettem és itt is szeretném, ha hozzá tudnék jutni valami régi emlékekhez. Egy megírandó regényhez kellenének...

Aztán azt mondja, hogy elindultunk egy ki-

csit sétálgatni Lednyfaluról...

— Hogy mik a terveim? A Vadkant januárban előadja a Magyar Színház, a Sári bíró most fog megjelenni könyvalakban, az Athenaeum adja ki. Minden munkámat az Athenaeum. Egy regényem is előkerül nemsokára: a Jó szerencsét! Ez még nem jelent meg sehol. 1914-ben kezdtem el írni — amikor megindult a világhégés — a háború derékban törté ketté és most így fog megjelenni.

Az ajtó mögül kislányok kacagása hangzott.

— Kavargó dolgokról nem szerettem beszélni, mert hiszen azok egyáltalán nem biztosak. Én pedig nem vagyok a „sok hü-hó semmiért” embere. Dolgozom, hogy mi lesz: majd megáljuk...

És beszélünk sok mindenről. Az újságokról érdeklődik, Szegedről, a kulturpalotáról meg az írókról. Juhász Gyuláról és Móra Ferencről. Mit csinálnak, hogy vannak. Szeretné látni őket. Talán vasárnapig marad. Reggel korán kel. Azt mondja, hogy a szegediek nem nagyon korán kelők. Délelőtt a kulturpalotába megy. Sokat hallott róla. Aztán azt mondja, hogy majd ősszel lejön megint hozzánk, vagy két hétre. Nézegetni kicsit.

Bucsuzunk. Fáradt. Tegnap Vásárhelyen borozgattak kicsit.

Amint megfogja a kilincset, látom az ide tévedt sápadt fényénél nagyszerű magyarságát és megdobban bennem a magyar kálvária is.

Visszaszól, amint eltűnik:

— Debrecenben otthon vagyok, Vásárhelyen nagyon jól éreztem magam, de azt nem értem, hogy miért nem lakom Szegeden...

Vér György.

„Kis város fog épülni a Marostóban.”

(A Szeged tudósítójától.) Jelenlété már a Szeged, hogy tegnap újszegedi küldöttség járt a fővárosban és a marostói földárverések ügyében nagyváradi Szabó István földművelésügyi miniszter elé akart járulni, hogy elmondhassa azokat az állítólagos igazságtalanságokat, amelyek a most folyó földárveréseken történnek. A küldöttség azonban csak Schandl Károly államtitkárig jutott el, mivel a miniszter éppen nem tartózkodott Budapesten. Előadták, hogy miniszteri biztos kiküldését kívánják a földárverésekhez és addig is, míg ez megtörténik, szüntessék be az árverést. A küldöttség szerint nem kaphat mindenki földet, hanem csak azok, akik amúgy is nagybirtokosok. Megírtuk azt is, hogy ez a küldöttség törvényellenes cselekedetet akart a minisztertől, mivel a törvény világosan kimondja, hogy a közvagyon árverésre kell bocsátani és annak adni, aki a legmagasabb bért kínálja. A torony alatt ma délelőtt mindenütt hangoztatták, hogy a küldöttségjárás annak a szervezett sajtóizgatásnak a következménye, amely egyenesen földzsorúddal vádolta meg a város hatóságát. Nem kell újból hangoztatnunk, hogy ez ellen a szélsőjobboldali sajtó ellen a tanács már megtette a megtorló lépéseket.

Ma délből a Szeged munkatársa felkereste dr. Somogyi Szilveszter polgármestert, aki ez ügyben a következőket mondotta:

— A földárverést a törvény értelmében tartottuk meg, mivel a törvény kereken utasítja a várost, hogy földjeit nyilvános árverésre bocsássa és annak adja ki haszonbérbe, aki a legtöbbet kínálja. Különböz ki jelenthetem, hogy az egyholdas parcellák legnagyobb részét földművesek vették bérbe. Természetesen ezeken a parcellákon a legtöbbet nem búzát fognak termelni, mert hat mázsás haszonbér mellett

természetesen nem találják meg számításukat. Gyümölcsöt, főzelékféléket fognak termelni és azt mondhatom, hogy a legtöbbet házat is fognak építeni, mert egyrészt ez a legkifizetőbb, másrészt tudvalevőleg a bérlet lejártával, a beruházott parcellákat a régi bérlok megtárhadják. Így a Marostó körül egy idő múlva kis város fog felépülni.

— Ami pedig a küldöttséget illeti, annak tagjai jobbára nem szegediek voltak, olyanok, akiket a tendenciózus újságcikkek felizgattak. Tudomásom szerint a küldöttséget egy volt nyomdász vezette a fővárosba. Szeretném, ha lejönne Szegedre egy miniszteri biztos, mert így bebizonyosodna, hogy a város hatósága teljesen a törvény értelmében járt el.

— Az a küldöttségjárás azért történt, mert vannak olyanok, akik el akarják tartatni magukat a várossal. Van egy-két paplopó, aki nem kapott földet. Mi a törvény értelmében jártunk el.

Fölkerestük Balogh Károlyt is, aki a földárverések ügyében újabban a következőket mondotta:

— Az a feltevés, hogy a mai világban az ilyen küldöttségjárás azért olyan nagyon hangozik, mert nem lehet a földdel többé üzletet kötni. Elhatároztam, hogy javasolni fogom legközelebb, hogy a földátruházásokat a tanács a jövőben egészen másként kezelje. Eddig jóformán rendszer volt, hogy milliókért eladta a bérlo a haszonbérbe kapott parcellákat, mert hiszen 30—40 kiló búzát kellett neki fizetni és sok mázsáért sokan is kivették albertbe. A békében egy hatszáz négyszögöles kertnek a haszonbére nem volt több 100 koronánál, később 200 ra, majd ezerre emelte föl a tanács. Most el lehet képzelni, hogy milyen könnyen adta tovább a bérlo parcelláját, amikor egy mázsás buza 40.006 korona volt. Alig kell szá-

mitani és már is látható, hogy milyen súlyos milliókat nyertek ezek össze a város kárára.

— Arra kell törekedni, hogy senki se ruházhassa át másra berletét, mert akkor adás-vétel tárgya lenne a föld. Nem bírja az, nincsen földbörze. Senki sem kapja drágábban a közvagyon, mint amennyit maga tud érte fizetni. A közönség érdeklődése állapítsa meg az árakat, nem pedig egyesek, akik mások kárára milliókat akarnak összeharcsolni. Így rendeli a törvény.

Radics londoni akciója.

A romantikus színezetű mesékből most már nyilvánvaló, hogy Radics a maga kitartó politikájához egy nyugati nagyhatalomtól kapta a biztatásokat és hogy ez a nagyhatalom készítette elő szökését is. (Itt Angliáról van szó.) Radics elhagyta Zágrábot és Gólába vonult vissza, ahol megbízható emberek őrizték. Itt tartózkodott egészen a legutóbbi napokig. A szökéséről eddig elterjedt hírek mind valótlanok voltak, mert Horvátországot csak akkor hagyta el, amikor Angliának egy aktív diplomataja, állítólag a budapesti követ, angol politikai körök meghívását adta tudtára, hogy jöjjön Londonba. Ekkor indult el Radics megfelelő iratokkal ellátva Nagykanizsán át Bécsbe, ahonnan ezután egy angol diplomáciai utlevéllel Berlinen és Hamburgon keresztül Londonba utazott. Ugy Radics leghívebb környezetében, mint a többi érdekelt helyen már a leghatározottabban megcáfolták, mintha Bécsben olasz megbízottakkal, illetve Berlinben Németország megbízottaival tárgyalt volna. A leghatározottabban cáfolják azt is, mintha összeköttetésben lett volna a Bethlen-kormányral, vagy éppen Gömbös Gyula frakciójával. Mindezekkel a híresztelésekkel szemben tény az, hogy Radics angol biztatásra hagyta el Horvátországot és egyenesen Londonba utazott, ahol Nagybritannia vezető politikusi előt fogja ismertetni a horvátországi helyzetet.

Egyébként Londonban Radics tegnap kezdte meg tárgyalásait angol államférfiakkal. A Népszövetség elé akarja terjesztetni Horvátország petícióját, amelyben az ország függetlenségének elismerését kívánja.

Radics politikai tevékenységét azzal kezdte, hogy meglátogatta a londoni nagy lapok szerkesztőseit és hosszabb nyilatkozatokat adott le nekik. Nyilatkozataiban kijelenti, hogy Jugoszlávián nem lehet segíteni másképp, mintha Horvátországot elszakítják tőle és megalakítják a független horvát köztársaságot. Radics mindent elkövet, hogy Baldwinal és lord Curzonnal is találkozzék, de minden törekvése meg hiúsul. Baldwin kijelentette, hogy nem akar Jugoszlávia belső ügyeibe beavatkozni és ezért nem tárgyal Radicsal.

Zágrábban a horvát köztársasági parasztpárt parlamenti csoportja tegnap értekezletet tartott, amelyen jóváhagyták a párt végrehajtó bizottságának Radics elnöklésével tartott legutóbbi ülésén hozott határozatait. A párt kijelenti, hogy a kormánnyal való minden tárgyalást fölöslegesnek és céltalannak tart. A konferencia olyan értelmű határozatot hozott, hogy Radicsot külföldi utazásának folyamán a parlamenti frakció különleges felhatalommal ruházza fel. Ennek különös célja a horvát nemzet önállóságának népjogi elismerése a békeszerződés által megállapított határokon belül. A parasztpárt ülésén 30 muzulmán képviselő is jelen volt, aki pártjuk nevében mindenben hozzájárultak a Radicsnak adandó diplomáciai megbízatásához.

Befejeződtek az olasz-magyar gazdasági tárgyalások.

Az olasz-magyar gazdasági tárgyalások, amelyeket júniusban kezdtek meg, kedvező befejezéshez értek. Megegyezésre jutottak az adókérdésekben és megállapodtak, hogy melyik lesz az az ország, ahol azok a vállalatok és társaságok, amelyeknek székhelye Itáliában van, az adójukat lerójják és ugyanígy azokra nézve is, amelyeknek székhelye Magyarországon van. Megegyeztek a háború előtti nyilvános adósságok, valamint a magyar hadikölcsönkövetényekre vonatkozólag is, ha azok olasz kézben vannak. Az olasz kormány hajlandónak mutatkozott éppen úgy, mint annak idején Ausztriával szemben, feloldani az 50.000 lírát meg nem haladó javakat, amelyek a háború alatt szekvesztáltak és felhatalmazza a magyar állampolgárokat, hogy ilyen javakat vásárolhasson.